

2. Каюков В. Школа козацького виховання. Методичний вісник. – 96. – Кіровоград, 1996.
3. Кузь В.Г., Руденко Ю.Д. Українська козацька педагогіка і духовність. – Умань, 1995.
4. Матвеев А.П., Мельников С.Б. Методика физического воспитания с основами теории. – М.: Просвещение, 1991. – 191 с.
5. Шиян Б.М. Методика фізичного виховання школярів (Практикум). – Львів: Світ, 1993. – 184 с.
6. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. В 2-х частинах: Навчальний посібник. – Тернопіль, 2001.

Олена Усенко

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ

Розвиток сучасної системи національної освіти націлений на пріоритетність досліджень особистісних якостей учня та формування знань, умінь та навичок його майбутньої професійної діяльності.

Перед шкільною освітою стоїть складна проблема підготовки випускників, здатних до творчої діяльності на стику різних галузей знань та видів діяльності, що вимагає розвитку творчих здібностей школярів та забезпечення належного рівня індивідуально-творчого розвитку особистості кожного учня.

Заклади освіти мають забезпечити учням можливості засвоювати такий зміст навчальної інформації, який би розвивав у них навички аналізу і синтезу навчального матеріалу, формував розуміння міжпредметних зв'язків і наступність розвитку системи знань.

Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблем умінь і навичок, показав неоднозначне трактування цих понять серед науковців. У дидактичному аспекті питання формування умінь отримали своє висвітлення в наукових фундаментальних працях Ю. Бабанського, С. Баранова, І. Зимньої, Н. Лошкарьова, І. Лернера та ін. На увагу заслуговують дослідження вчених (Т. Борисової, П. Кузьменка, Є. Кулика, В. Оніпко, А. Терещука, П. Хоменка), які працюють у галузі теорії й методики навчання, де розглянуто окремі аспекти формування вмінь.

Основи психологічних закономірностей формування та розвитку навчальних умінь розглянуті у працях Б. Ананьєва, Л. Виготського, П. Гальперіна, О. Галкіної, Н. Талізної та ін. Значна частина психологічних досліджень присвячена формуванню проектно-технологічних умінь (М. Безруких, А. Ботвінников, О. Галкіна, Б. Ломов, А. Павлова та ін.). Дослідженню педагогічних проблем проектно-технологічної діяльності учнів та підготовки їх у закладах освіти присвячені праці А. Верхоли, Л. Гриценко, В. Сидоренко, М. Юсупової та ін.

Аналіз наукових праць присвячених методології формування трудових умінь (С. Гончаренко, В. Мадзігон, В. Сидоренко та ін.) показав, що науково обґрунтоване застосування вчителю навчально-виховному процесі певної технології сприяє розвитку в учнів різних компетенцій, необхідних для повноцінного функціонування у межах сучасного суспільства. Аналіз праць, присвячених використанню педагогічних технологій в навчанні, таких учених як В. Володько, Л. Кравченко, О. Кудря, І. Савенко, В. Титаренко, А. Цина та ін. показав, що науковці рекомендують застосовувати комп'ютерні, проектні, особистісно орієнтовані технології як найбільш дієві.

Вирішення проблеми формування проектно-технологічних умінь учнів забезпечується використанням у галузі освіти нових інформаційних технологій, сучасних досягнень психолого-педагогічних наук, застосуванням інноваційних методів навчання, що допомагають активізувати пізнавальну і трудову діяльність учнів.

Трудове навчання є важливою складовою системи трудового виховання. Відповідно, на всіх етапах трудового навчання виконуються завдання трудового виховання учнів. Виховна ефективність праці зростає за умови, що учні самі є її організаторами, а не лише виконавцями [3, с. 282-283].

Державний стандарт освітньої галузі «Технології» передбачає акцентування трудової підготовки учнівської молоді, на творчість і дослідництво, особистісно орієнтовані педагогічні технології з використанням сукупності пошукових методів, прийомів, засобів навчання [1].

Окремі питання використання методу проектів на уроках технології відображено в дослідженнях О. Коберника, В. Сидоренка, С. Ящука та інших вчених.

На думку науковців, знання без умінь їх розумного використання якщо й приносять користь людині, то, здебільшого, незначну. Вважають, що оптимізація гуманітарних, природничих та технологічних знань забезпечить повноцінний розвиток особистості і допоможе досягти вершини в її інтелектуальному та фізичному вдосконаленні [4, с. 150].

Впровадження проектно-технології у сучасну практику навчання, в основі якої лежить поєднання пізнавальної і перетворювальної діяльностей, є дуже важливим для школи. Логіка побудови проектів базується на включенні учнів у всі етапи проектно-технологічної діяльності.

Залучення учнів до проектно-технологічної діяльності допомагає зацікавити їх у своєчасності та якості виконання завдань, формує у них ініціативність, самостійність і відповідальність. До того ж цей вид діяльності сприяє розвитку проектно-технологічної компетентності учнів, як результату технологічної освіти, що забезпечує готовність і здатність успішно застосовувати умінь та способи діяльності у контексті створення реальних об'єктів творчої праці.

Проблема проектно-технологічної діяльності учнів не є новою, досліджується як вітчизняними так і зарубіжними науковцями. Однак, не зважаючи на значні теоретичні й практичні напрацювання психологів і педагогів, методичний аспект, пов'язаний із формуванням проектно-технологічних умінь в учнів, потребує подальшого вивчення.

Важливо, щоб проектно-технологічна діяльність забезпечувала належні умови для розвитку навичок творчого мислення, як швидкість генерування ідей, гнучкість та оригінальність мислення. Предмет трудового навчання сприяє розвитку творчо-активної особистості дитини, яка здатна сприймати й оцінювати гармонійне, довершене в житті, природі, мистецтві.

Цінність проектування в тому, що цей процес привчає дітей до самостійної, практичної, планової і систематичної роботи, виховує прагнення до створення нового або існуючого, але вдосконаленого виробу, формує уявлення про перспективи його застосування; розвиває морально-трудова якості, загально-цінні мотиви вибору професії і працелюбність.

В учнів виробляється і закріплюється звичка до аналізу споживчих, економічних, екологічних і технологічних ситуацій, здатність оцінювати ідеї, виходячи з реальних потреб, матеріальних можливостей і умінь, вибирати найбільш технологічний, економічний спосіб виготовлення об'єкта проектування, який відповідав би вимогам дизайну.

Проблема ефективної організації проектно-технологічної діяльності досить складна і вимагає вирішення низки організаційних проблем як учнем, так і організаційно-методичних питань вчителем трудового навчання.

Здійснений аналіз психолого-педагогічної і методичної літератури дозволив дійти до висновку, що процес проектно-технологічної діяльності буде успішним, якщо враховуватимуться наступні організаційно-методичні умови: відповідна теоретична, практична і методична підготовка вчителя технології до організації проектно-

технологічної діяльності; перспективне і поточне планування проектно-технологічної діяльності; учні оволодіють основними етапами проектно-технологічної діяльності; кожному учневі буде забезпечений вільний вибір об'єктів проектування та режим технологічної діяльності; вчитель систематично спонукатиме учнів до проектно-технологічної діяльності, реалізовуватиме особистісно-орієнтований підхід на уроках технології під час виконання творчих проектів; забезпечуватиметься розвиток творчого потенціалу учнів під час виконання проектів; органічно поєднуюватиметься урочна та позаурочна навчально-трудова діяльність учнів з проектування і виготовлення виробів; органічно поєднуюватиметься індивідуальна, парна та групова форми виконання творчих проектів; здійснюватиметься формування в учнів навичок самостійної діяльності [2].

Отже, все вище зазначене говорить про те, що проектно-технологічна діяльність забезпечує розв'язання навчальних та суспільних завдань. З одного боку проектно-технологічна діяльність формує передумови для розвитку творчих здібностей учнів, їх пізнавальної самостійності, а з другого – вона сама є важливим чинником для розкриття творчого потенціалу особистості. Трудове навчання тісно пов'язане з життям, з вивченням основ наук у школі і виробництвом, а використання методу творчих проектів створює найкращі умови для розвитку знань, умінь та навичок школярів. Саме тому зазначена проблема є дуже важливою та потребує подальшого вивчення.

Список використаної літератури

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392.
2. *Коберник О.М.* Проектування навчально-виховного процесу в школі / О.М. Коберник. – К. : Хрещатик, 1996. – 153 с.
3. *Фіцула М.М.* Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Видавничий центр «Академія». 2000. - 544 с
4. *Яцук С.М.* До питання сутності технологічної освіти // Трудова підготовка у III тисячолітті: зміст і технології: 36. ст. Тернопільського держ. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2004. –С. 152 – 155.

Катерина Ярьсько

ПРОБЛЕМАТИКА УСИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Суттєве значення інноваційного розвитку українського суспільства та покращення якості життя людини має забезпечення підвищення якості освіти. Проблематика забезпечення якості вищої з роками набуває особливої актуальності, та є найбільш обговорюваною. Про це свідчать державні програми розвитку вищої освіти, новий Закон «Про вищу освіту», в якому вперше з'являється окремий розділ, що присвячується проблемам забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Забезпечення розвитку якості вищої освіти залишається найбільш дискусійною темою у широкому колі сучасних дослідників, оскільки підходи до її розвитку кардинально відрізняються один від одного. Тим самим наукова концептуалізація даної проблематики стає актуальною, та пов'язується з пошуком джерел та перспектив розвитку інновацій [1].

Якість процесу вищої освіти – це якість освітньої діяльності, якість технології освіти, використання активних форм навчання, контролю освітнього процесу, якість мотивації викладацького складу на творчість і ефективність педагогічної роботи, якість ставлення студентів до навчання, інтенсивність освітнього процесу, методи презентації знань. Як зауважено в Законі України «Про вищу освіту», «якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає